

СЪЮЗ НА ИНВАЛИДИТЕ В БЪЛГАРИЯ

ЧЛЕН НА "EUROPEAN DISABILITY FORUM"

Национален център за обучение, квалификация,
информация и консултации за хора с увреждания

година XXX
октомври 2020 г.

ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН

НАШАТА КОНСУЛТАЦИЯ

I. ВСИЧКИ ЕКСПЕРТНИ РЕШЕНИЯ НА ТЕЛК И НЕЛК ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ТРАЙНО НАМАЛЕНА РАБОТОСПОСОБНОСТ/ВИД И СТЕПЕН НА УВРЕЖДАНЕ, КОИТО ИЗТИЧАТ ПО ВРЕМЕ НА ИЗВЪНРЕДНАТА ЕПИДЕМИЧНА ОБСТАНОВКА ЩЕ ПРОДЪЛЖАТ ДА ДЕЙСТВАТ ДО 28 ФЕВРУАРИ 2021 г. Служебното удължаване на техния срок произтича от промените в Закона за мерките и действията по време на извънредното положение. В неговите разпоредби е регламентирано, че валидността на решенията на ТЕЛК и НЕЛК се удължава с три месеца след края на извънредната епидемична обстановка, която към момента е обявена до 30 ноември.

По този начин гражданите ще разполагат с достатъчно време за явяване пред ТЕЛК комисиите и по-дълъг период за подготовка на необходимата им медицинска документация за освидетелстване от лечебни заведения, медицински специалисти и лаборатории.

СЛУЖЕБНОТО УДЪЛЖАВАНЕ НА ТЕЛК И НЕЛК РЕШЕНИЯТА ЩЕ ГАРАНТИРА НА ГРАЖДАНИТЕ СЛЕДНИТЕ ПРАВА:

Удължаването на действието на решенията на ТЕЛК и НЕЛК позволява служебно удължаване и на индивидуалните оценки на потребностите на хората с увреждания, въз основа на които правоимащите ще продължат автоматично да получават социалните си права по Закона за хората с увреждания – месечна финансова подкрепа; помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия; финансова подкрепа за покупка на лично превозно средство, приспособяване на жилище, балнеолечение и/или рехабилитационни услуги и/или наем на общинско жилище.

НОИ ще продължи да изплаща отпуснатите пенсии за инвалидност до края на февруари 2021 г. Ако за съответното лице е постъпило ново експертно решение на ТЕЛК/НЕЛК, което му дава право на пенсия за нов срок, НОИ следва да се съобрази с него.

Сроковете на издадените направления за предоставяне на лична помощ също ще бъдат удължени автоматично до края на февруари 2021 г. До същия срок ще бъдат удължени и договорите на личните асистенти.

С нормативните промени е регламентирано при заявено оценяване на потребността от лична помощ да не се допуска осъществяване на личен контакт с човека с увреждане и посещение в дома му за установяване на реалните затруднения и потребности, а провеждането на интервю, да се провежда само по телефон или по електронна поща.

По този начин се гарантира своевременно предоставяне и ползване на лична помощ.

Гражданите, подпомагани по реда на Закона за хората с увреждания, Закона за социално подпомагане, Закона за семейните помощи за деца и Закона за личната помощ ще продължат да получават помощта, от която се нуждаят.

Важно е да се отбележи, че ако междуременно хората с трайни увреждания са преосвидетелствани и им е издадено ново експертно решение на ТЕЛК/НЕЛК, е необходимо да подадат нови заявления-декларации за осигуряване на правата им.

НАПОМНЯМЕ, ЧЕ АВТОМАТИЧНОТО УДЪЛЖАВАНЕТО НА СРОКА НА ПОЛЗВАНЕ НА СЪОТВЕТНИТЕ СОЦИАЛНИ ПРАВА НЕ СЕ ОТНАСЯ ЗА ХОРАТА С ТРАЙНИ УВРЕЖДАНИЯ, ЧИИТО ЕКСПЕРТНИ РЕШЕНИЯ НА ТЕЛК/НЕЛК СА С ПОЖИЗНЕН СРОК И ИЗГОТВЕНИТЕ ИМ ИНДИВИДУАЛНИ ОЦЕНКИ ПО ОТМЕНЕНИЯ ЗАКОН ЗА ИНТЕГРАЦИЯ НА ХОРАТА С УВРЕЖДАНИЯ ИЛИ ПО ЗАКОНА ЗА ХОРАТА С УВРЕЖДАНИЯ ИЗТИЧАТ В ПЕРИОДА НА ИЗВЪНРЕДНАТА ЕПИДЕМИЧНА ОБСТАНОВКА. ЗА ДА ПОЛЗВАТ ПРАВАТА СИ, ТЕ ЗАДЪЛЖИТЕЛНО ТРЯБВА ДА ПОДАДАТ НОВИ ЗАЯВЛЕНИЯ-ДЕКЛАРАЦИИ В ДИРЕКЦИИ „СОЦИАЛНО ПОДПОМАГАНЕ“ ПО НАСТОЯЩ АДРЕС.

Родителите на деца с увреждания ще продължат да получават месечни помощи по Закона за семейни помощи за деца до 28 февруари 2021 г. в случай, че ТЕЛК/НЕЛК решения на децата им са изтекли в периода на извънредното положение и извънредната епидемична обстановка и те не са преосвидетелствани към 30.11.2020 г.

Удължаването на срока на експертните решения на ТЕЛК/НЕЛК дава възможност на родителите на деца с трайни увреждания да кандидатстват за предоставяне на еднократна помощ за първокласник и еднократна помощ за ученици, записани в осми клас без доходен тест.

Служебното удължаване на срока на експертните на ТЕЛК/НЕЛК ще даде възможност да продължи предоставянето на социални помощи по Закона за социално подпомагане.

Припомняме, че с последните нормативни промени в областта на медицинската експертиза ТЕЛК комисиите могат да вземат решение само по документи, без да е наложително явяването за преглед на място. Изключенията са малко и за тях съществуват ясни правила:

Министерството на здравеопазването е изпратило изрично указание, в условията на извънредната епидемична обстановка у нас, всички ТЕЛК да се произнасят само по медицинската документация на лицата, без да изискват явяването за преглед (когато това е приложимо).

На председателите на ТЕЛК е препоръчано своевременно да уведомяват лицата, че ТЕЛК ще се произнася само по документи, т.е. че не е необходимо да се явяват за преглед пред комисиите. В случаите, в които гражданите трябва да изпратят допълнителни изследвания и консултации и това е неизбежно, ТЕЛК следва да уведомят съответните лица писмено, с известия за доставка на писмото.

По този начин пациентите и лекарите биват улеснени, а успоредно с това ще се

избегне струпването на много хора на едно място в условията на разпространението на коронавирусната инфекция.

II. С Постановление на МС № 265 от 24.09.2020 г. СЕ ОПРЕДЕЛЯ НОВ РАЗМЕР НА ЛИНИЯТА НА БЕДНОСТ (ЛБ) 369 ЛЕВА ЗА СТРАНАТА ЗА 2021 г. (ДВ, бр. 84, от 29.09.2020 г.) Новият размер на линията на бедност, променя размера на отпусканата месечна финансова подкрепа на хората с трайни увреждания за следващата година съгласно Закона за хората с увреждания.

ПРЕЗ 2021 г. ХОРАТА С ТРАЙНИ УВРЕЖДАНИЯ НАД 18-ГОДИШНА ВЪЗРАСТ ЩЕ ПОЛУЧАВАТ МЕСЕЧНАТА ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА, КАКТО СЛЕДВА:

- за хората с над 90% степен на увреждане с право на чужда помощ, които получават социална пенсия за инвалидност месечната финансова подкрепа, която е в размер на 57% от линията на бедност, става 210,33 лв. на месец.

- за хората с над 90 на сто степен на увреждането с определена чужда помощ, които получават пенсия за инвалидност поради общо заболяване или поради трудова злополука или професионална болест месечната финансова подкрепа, която е в размер на 30 на сто от линията на бедност става 110,70 лв.

- за хората с над 90 на сто степен на увреждането месечната финансова подкрепа, която е в размер на 25 на сто от линията на бедност, става 92,25 лв.;

- за хората от 71 до 90 на сто степен на увреждането месечната финансова подкрепа, която е в размер на 15 на сто от линията на бедност, става 55,35 лв.;

- за хората от 50 до 70,99 на сто степен на увреждането месечната финансова подкрепа, която е в размер на 7 на сто от линията на бедност, става 25,83 лв.

Целевите помощи за покупка на лично моторно превозно средство, за преустройство на жилище и за балнеолечение и/или рехабилитационни услуги също ще се повишат през 2021 г. както следва:

- ЦЕЛЕВА ПОМОЩ ЗА ПОКУПКА НА ЛИЧНО МОТОРНО ПРЕВОЗНО СРЕДСТВО ЗА ХОРАТА С ТРАЙНИ УВРЕЖДАНИЯ, ЧИЕТО ПРИДВИЖВАНЕ Е ЗАТРУДНЕНО, която е до четирикратния размер от линията на бедност за 2021 г. става $4 \times 369 \text{ лв} = 1476 \text{ лв}$, ако средномесечният доход на член от семейството за последните 12 месеца е равен или по-нисък от ЛБ (за 2021 г. – 369 лв). Лицата трябва да отговарят и на следните допълнителни условия: а) имат определена от ТЕЛК (НЕЛК) над 90 на сто вид и степен на увреждане или трайно намалена работоспособност, и б) са работещи или учащи.

- ЦЕЛЕВА ПОМОЩ ЗА ПРЕУСТРОЙСТВО НА ЖИЛИЩЕ ЗА ХОРАТА С НАД 90 НА СТО СТЕПЕН НА ТРАЙНО НАМ. РАБОТОСПОСОБНОСТ ИЛИ ВИД И СТЕПЕН НА УВРЕЖДАНЕ И ДЕЦАТА С ОПРЕДЕЛЕНИ ВИД И СТЕПЕН НА УВРЕЖДАНЕ, КОИТО СЕ ПРИДВИЖВАТ С ИНВАЛИДНА КОЛИЧКА, която е до двукратния размер от ЛБ за 2021 г. т.е $2 \times 369 \text{ лв} = 738 \text{ лв}$., ако средномесечният доход на член от семейството за последните 12 месеца е равен или по-нисък от ЛБ (369 лв).

- ЦЕЛЕВА ПОМОЩ ЗА БАЛНЕОЛЕЧЕНИЕ И/ИЛИ РЕХАБИЛИТАЦИОННИ УСЛУГИ Е В РАЗМЕР ДО 80 НА СТО ОТ ЛБ И СЪОТВЕТНО ЗА 2021 г. става $0,80 \times 369 = 295,20 \text{ лв}$, но не повече от действително направения разход съгласно

представените документи. Хората с над 90 на сто намалена работоспособност, децата с трайни увреждания и военноинвалидите имат право на целева помощ, която се предоставя веднъж годишно при наличие на медицинско предписание от лекар специалист за необходимостта от провеждане на балнеолечение и/или рехабилитационни услуги, съобразно конкретните им нужди. Лицата с определена потребност от чужда помощ имат право на помощта за покриване на разходите за един придружител при същите условия и размер.

СОЦИАЛНА ПОЛИТИКА

I. МЕСЕЧНА ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА ЗА ХОРАТА С УВРЕЖДАНИЯ ДА СЕ ОТПУСКА БЕЗ ДА СЕ ИЗВЪРШВА ДОПЪЛНИТЕЛНО ИНДИВИДУАЛНО ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОТРЕБНОСТИТЕ. ТОВА ПРЕДВИЖДАТ ПРОМЕНИ В ЗАКОНА ЗА ХОРАТА С УВРЕЖДАНИЯ, КОИТО СА ПУБЛИКУВАНИ ЗА ОБЩЕСТВЕНО ОБСЪЖДАНЕ ДО 28 ОКТОМВРИ. Промените са разработени от работна група към Министерството на труда и социалната политика с участието на всички заинтересовани страни. С новите текстове се предлага да отпадне и ангажимента за попълване на формуляр за самооценка, който поражда сериозни затруднения за лицата.

С измененията ще се съкратят сроковете за получаване на подкрепа и те ще могат по-бързо да се възползват от своите права. Ще се намали и административната тежест. Хората с увреждания ще получават необходимата им финансова подкрепа чрез подаване само на едно заявление, придружено с медицински документ, в дирекция „Социално подпомагане“ по настоящ адрес. За отпускането на целева помощ за балнеолечение и/или рехабилитационни услуги и за наем на общинско жилище също няма да се изисква индивидуална оценка на потребностите и попълване на формуляр за самооценка.

Изготвянето на индивидуална оценка на потребностите се запазва по установения ред при кандидатстване за целева помощ за покупка на лично моторно превозно средство и приспособяване на жилище, както и за установяването на потребността от лична помощ, социални услуги или друг вид подкрепа по ред и условия, определени в Закона за хората с увреждания.

С промените се въвежда ясна уредба на механизма за преминаване предоставянето и финансирането на помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия за хората с увреждания към системата на здравеопазването от 1 януари 2021 г. в отговор на дългогодишните искания на хората с увреждания за такава промяна. Осигурява се и по-дълъг времеви хоризонт за подготовка на институционализирането на Държавната агенция за хората с увреждания към Министерския съвет. До края на 2021 г. ще бъдат предприети всички необходими действия за извършване на обстоен анализ с цел въвеждане на прецизни регулации във връзка с устройството, дейността и правомощията на новата структура в подкрепа на хората с увреждания.